

Istók, Vojtech – Lőrincz, Gábor – Tóth, Sándor János: *Jazyková krajina miest Komárno a Komárom*. Komárno: Univerzita J. Selyeho, 2022. ISBN 978-80-8122-423-4.

Gaál Némety Alexandra

A Selye János Egyetem Tanárképző Karának munkatársai a két Komárom nyelvi tájképének több szempontú – kvalitatív, kvantitatív és komparatív – elemzésére vállalkoznak szlovák nyelvű monográfiájukban. Éppen ez a többszempontúság teszi a kötetet igazán érdekessé, hiszen ahogyan arra a szerzők többször is utalnak, a nyelvi tájképpel kapcsolatos korábbi kutatások többsége kvalitatív jellegű, a teljesség igényére való törekvés pedig a kvantitatív módszerek nélkül nem valósítható meg. A kutatás nagyon alapos módszertanát a *Nyelv a városban – a szlovákiai nyelvi tájkép multimodális szemioszférájának dokumentálása összehasonlító szemszögből* című, 18-0115. számú APVV-projekt metodikája adja (ezt leginkább a harmadik fejezet követi).

Az első fejezet a problémakör elméleti áttekintését, a második a kvalitatív elemzéseket, a harmadik a kvantitatív vizsgálatokat, a negyedik pedig a pedagógiai vonatkozásokban rejlő lehetőségeket mutatja be. Ez utóbbi szempont különösen fontos, hiszen ezzel idáig a nemzetközi szakirodalomban is csak nagyon kevesen foglalkoztak. A második fejezetben a két település nyelvi tájképét kvalitatív szempontból elemeztük. Megvizsgáltuk a települések és a hozzájuk tartozó városrészek nevét, a településnevek közti összefüggéseket, a névadás motivációját, valamint a két település kezdetét és végét jelző névtáblákat. A monográfia központi részének a harmadik fejezet tekinthető. A kvalitatív és kvantitatív kutatások lehetővé teszik a két település komparatív elemzését is, melynek apropóját egyrészt földrajzi, másrészt történelmi aspektusok adják.

A monográfia negyedik fejezetében a nyelvi tájkép pedagógiai vonatkozásaival, pontosabban a második nyelv elsajátításában betöltött szerepével foglalkoztunk. A fejezet rámutatott a nyelvtájkép-koncepció használatának lehetőségeire az idegen nyelvek oktatásában. A hangsúly a városra mint a több nyelv valós térben való együttélésének természetes helyszínére helyeződött, ami összhangban van a többnyelvűség előmozdítását célzó nyelvoktatással. A nyelvi tájkép gyakorlati alkalmazása a földrajzilag meghatározott egységek, valamint az egyes tanulók többnyelvűségének figyelembevételével valósul meg, miközben a hangsúlyt a tanuló személyiségének átfogó fejlesztésére, a felfedező és tapasztalati tanulás egy formájára helyezzük. A célországban történő nyelvtanulás megváltoztathatja a tanulónak az államnyelvhez mint idegen nyelvhez való hozzáállását. A séta közbeni oktatás – nyelvtanulás az utcán – problémaalapú: hibák, problémás esetek, rendellenességek esetén a tanár mint vezető figyelmeztet a buktatókra. Figyelembe kell venni az életkori csoportot, a nyelvtudás szintjét és azt, hogy mire alkalmas és mire korlátozódik ez a módszer. Fontos a nyelv természetes (nem paradigmikus, hanem pragmatikus) megközelítése, amely a valós, olykor regionális nyelvhasználaton alapul. A főbb hangsúlyos

pontok a szóalkotás, a szemantika, a nyelvtan, a helyesírás, az adekvátság, a fordítás/fordíthatóság, a lexikai és nyelvtani ekvivalencia.

A munka hasznos a szlovák és a szlovákul tudó szlovákiai magyar akadémiai közösség számára. Dicséretes, hogy a szerzők a befogadói élmény szempontjából releváns fotódokumentációról sem feledkeztek meg, a kötet képanyaga ugyanis nagyon gazdag, a monográfia igényes, archív képekkel illusztrált borítóval kínálja magát. A kvantitatív eredményeket értelmezését grafikonok segítik.